

Czech Republic

Studie efektivity EDI komunikace 2011

Průzkum mezi uživateli Systému GS1 v České republice

Efektivní přenos a zpracování dokladů v rámci jednotlivých obchodních transakcí je cílem GS1 v oblasti elektronické výměny dat. Studie efektivity EDI komunikace je zaměřena na zjištění a kvantifikaci nejdůležitějších problémů, se kterými se firmy využívající standardy GS1 eCom v post-implementační fázi elektronické komunikace mohou setkat.

Přínosy studie efektivity elektronické komunikace

Studie efektivity elektronické komunikace je výsledkem průzkumu, který byl proveden přímo mezi uživateli Systému GS1 v České republice v roce 2008 a zopakován v roce 2011.

Odpovědi zaslalo 150 významných uživatelů, což představuje dostatečný statistický pohled na současnou situaci implementace standardů GS1 pro elektronickou výměnu dat na českém trhu.

Na základě tohoto průzkumu byl sestaven materiál, který obsahuje textové i grafické vyjádření hlavních ukazatelů, které uživatelům pomohou zorientovat

se v aktuální situaci elektronické komunikace na našem trhu a zároveň poskytnou možnost srovnání výkonnosti a efektivity implementovaného EDI řešení s průměrnými hodnotami, které byly v rámci studie zjištěny.

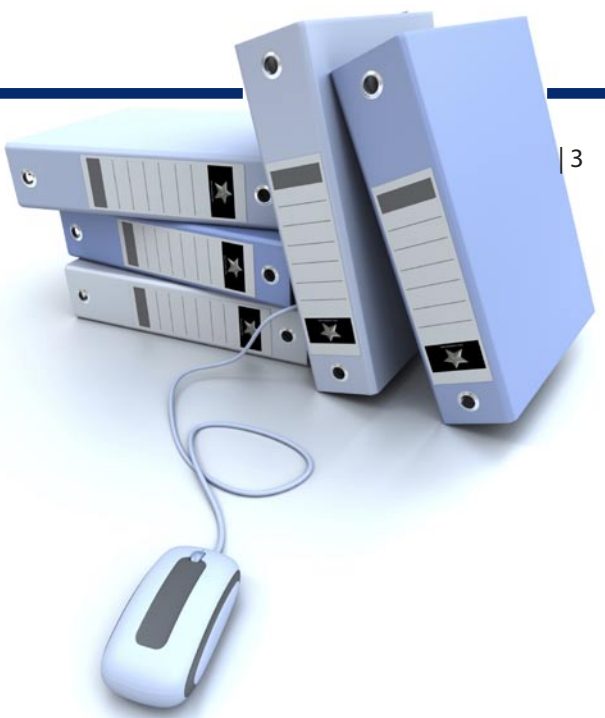
Předmětem studie jsou kvantitativní ukazatele, zahrnující např. průměrný počet elektronicky komunikujících partnerů a atraktivitu jednotlivých druhů EDI zpráv dle jejich plánovaného nasazení obchodními partnery.

Cíle studie

Krátkodobým cílem této studie je umožnit uživatelům Systému GS1 získat přehled o situaci v oblasti elektronické výměny dat na našem trhu. Dlouhodobým cílem studie efektivity elektronické komunikace je zvýšení míry uplatnění standardů GS1. Důsledné uplatňování pravidel definovaných standardem GS1 EANCOM® pro elektronickou výměnu dat povede k zefektivnění elektronické komunikace a ke zkvalitnění zákaznického servisu uživatelů Systému GS1. Předpokládaným důsledkem bude v budoucnu vyšší míra automatizace zpracování obchodních dokladů a snížení nákladů na provoz EDI komunikace.

Efektivita EDI komunikace a kvalita dat

Po několikaleté praxi s využíváním standardu pro elektronickou komunikaci GS1 EANCOM® je komunita uživatelů v ČR vystavena praktickým důsledkům implementace zpráv EDI bez předcházející automatické a průběžné synchronizace kmenových dat. Kmenovými daty se rozumí základní údaje o produktech (např. název produktu, GTIN, rozměry, hmotnost) a firmách (např. kontaktní údaje, GLN). V důsledku tohoto stavu jsou přínosy EDI komunikace, spočívající především ve snižování pracovní zátěže v oblasti zákaznického servisu, značně omezeny.

Sdružení GS1 Czech Republic proto zaměřuje svou pozornost více na zefektivnění využití standardu pro elektronickou výměnu dat v kontextu budoucího nasazení nového standardu pro synchronizaci a automatickou výměnu kmenových dat mezi obchodními partnery.

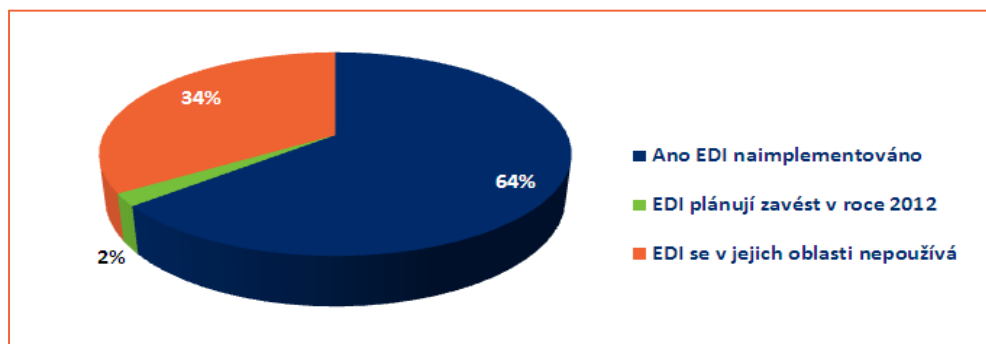
Závěry z provedeného průzkumu

1. Penetrace standardní EDI komunikace mezi uživateli Systému GS1

Přestože se komunikace prostřednictvím GS1 EANCOM® v ČR rozšířila až po roce 1998, dosahuje její penetrace ve sledovaném segmentu trhu poměrně významného rozsahu, a to 64 %. Důvodem pro nevyužívání standardu GS1 EANCOM® je v hlavní míře neakceptace standardu partnery z oboru. Tato situace převládá ve zdravotnictví, prvovýrobě komponent či částí pro další výrobu a v malé míře též v logistice. Netýká se konečných dodávek do maloobchodních řetězců a jejich klasického POS.

Graf č. 1: Stav implementace EDI mezi uživateli Systému GS1

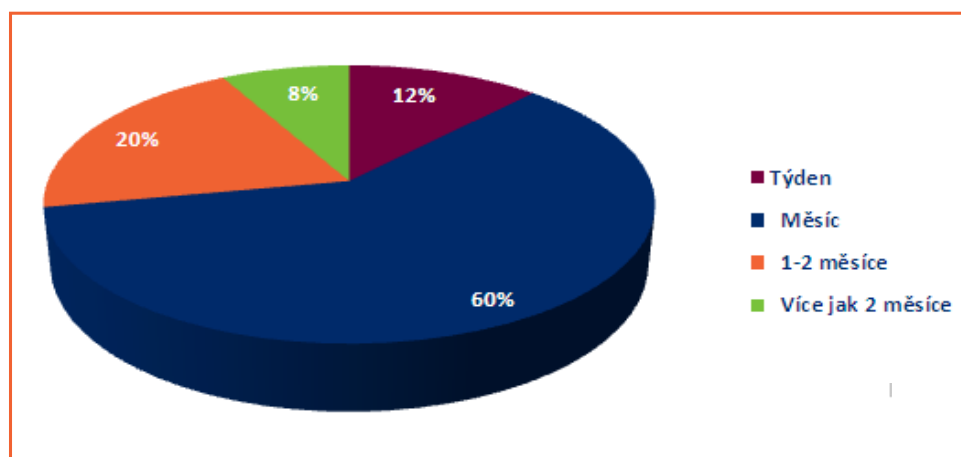
Zdroj: Archiv GS1 Czech Republic

2. Zavádění nových zákazníků

Zavádění nových zákazníků v rámci standardní EDI komunikace představuje pro každého obchodního partnera různý objem činností, které souvisejí s úpravami nebo nastavením interního informačního systému tak, aby byl obchodní partner schopen přijímat daný standardní elektronický doklad. Následující graf vyjadřuje rozdělení partnerů dle lhůty, ve které jsou schopni implementovat nového zákazníka. 12% partnerů je v současnosti schopno implementaci provést do týdne, oproti 32% uváděným v roce 2008. 72% respondentů uvedlo jako reálný čas zavedení EDI komunikace do jednoho měsíce (82% v roce 2008).

Zhruba 8% obchodních partnerů naopak potřebuje k uskutečnění implementace minimálně dva měsíce. Prodloužení doby implementace zavádění svědčí o rozšíření povědomí o EDI komunikaci a vzrůstu jejího významu. EDI komunikace v roce 2008 se nasazovala zpravidla jako paralelní k existující papírové komunikaci. Proto třetina respondentů zavedla EDI komunikaci a následně v rámci rutinního provozu ji teprve ladila. Nyní implementace trvá sice v průměru o 20% času déle, ale po jejím ukončení je jediným a důvěryhodným zdrojem standardních obchodních dokumentů v rámci mezipodnikové komunikace.

Graf č. 2: Jak dlouhá doba je potřebná k zavedení nového partnera v EDI ve Vaší firmě?

Zdroj: Archiv GS1 Czech Republic

Kvalitativní ukazatele

V rámci dotazníku byly dále kromě kvantitativních charakteristik zkoumány i kvalitativní ukazatele datových přenosů, mezi které patří mimo jiné i míra variability EDI zpráv a dále některé další údaje týkající se rozšiřování stávajícího EDI řešení a eventuálních bariér bránících jeho rozvoji.

3. Míra variability

Míru variability standardní elektronické komunikace je možné definovat jako počet partnerů, připadajících na jednu zákaznickou variantu standardní EDI zprávy. Zákaznickou variantou se rozumí každá standardní EDI zpráva, která je ve smyslu importu/exportu do/z interního informačního systému partnera odlišná a vyžaduje individuální způsob zpracování. Tyto varianty mohou vzniknout v důsledku různého nastavení obchodních procesů komunikujících partnerů.

Čím vyšší je průměrný počet partnerů připadajících na jednu zákaznickou variantu, tím je EDI komunikace pro daného partnera efektivnější.

Průměrný počet partnerů připadajících na jednu zákaznickou variantu zprávy ORDERS, elektronická objednávka, je 4,74 (v roce 2008 byla platná hodnota 2,51). U zprávy INVOIC, elektronická faktura, je tento počet 4,31 (1,80 v roce 2008) a u zprávy DESADV, elektronický dodací list, dokonce pouze 2,35 (1,24 v roce 2008) a RECADV, elektronická příjemka, tato hodnota činí 1,35 (v roce 2008 nesledováno).

Prakticky dvojnásobný nárůst využívání zprávy ORDERS a téměř vyrovnání počtu zpráv INVOIC na toto množství svědčí o soustředěném tlaku maloobchodních řetězců na dodavatele. V závěsu je četnost využívání zprávy DESADV, a též již ve značné frekvenci zasílaná zpráva RECADV.

Vzhledem k tomu, že zákaznické varianty mohou z hlediska standardizace představovat dodatečné náklady, jedná se o poměrně významné kritérium celkové efektivity EDI komunikace.

V případě zpráv ORDERS a INVOIC je počet partnerů připadajících na jednu variantu vyšší díky širšímu nasazení české národní implementační příručky pro tyto zprávy, neboť příručka je zárukou vyšší míry standardizace.

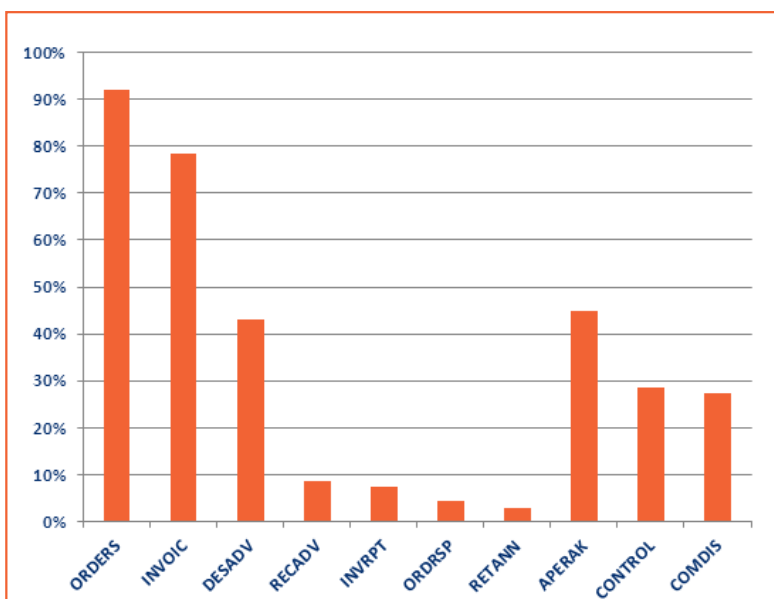
Díky tomu se také tato zpráva v komunitě uživatelů lépe a rychleji rozšířila. **Pokud budou uživatelé postupovat obdobně při implementaci ostatních zpráv**, jako například DESADV nebo RECADV, je pravděpodobné, že **dojde k celkovému zvýšení efektivity elektronické výměny dat** z hlediska počtu partnerů na zákaznickou variantu i u těchto zpráv.

V zájmu GS1 Czech Republic je snížit hodnotu variability jednotlivých druhů zpráv na minimum. Jednu z možných cest, která by mohla dlouhodobě vést ke snížení počtu zákaznických variant, představuje projekt GS1 in Europe zaměřený na harmonizaci implementačních příruček základních, v praxi nejčastěji využívaných, EDI zpráv.

4. Atraktivita zpráv

Dalším kvalitativním ukazatelem standardní EDI komunikace je nasazení a aktivní využívání dalších typů zpráv, kromě již rozšířených zpráv ORDERS a INVOIC. Většina respondentů odpověděla, že pro komunikaci se svými obchodními partnery využívá také některé další zprávy, definované v rámci standardu GS1 EANCOM®, pro které je v ČR k dispozici podrobná implementační příručka (pro registrované členy GS1 Czech Republic je přístupná na webových stránkách <http://www.gs1cz.org>). Z následujícího grafu je patrné, které zprávy jsou obchodními partnery preferovány. Vysoká atraktivita zpráv COMDIS a APERAK je díky procesní architektuře elektronické fakturace ovlivněna již rutinním nasazením zprávy INVOIC.

Graf č. 3: Atraktivita zpráv

Zdroj: Archiv GS1 Czech Republic

5. Chybovost při zpracování EDI dokladů

Mezi další kvalitativní ukazatele patří také údaje týkající se chybovosti standardní EDI komunikace. Korekcí chybných EDI dokladů, které tvoří v průměru 3,2% (oproti hodnotě 7,5% za rok 2008) všech dokladů přenesených elektronickou cestou, stráví pracovníci pověření touto činností v průměru 94 hodin za rok (oproti stavu 176 hodin v roce 2008).

Naprostá většina respondentů uvedla, že nejčastějším problémem v dokladech je chybná identifikace produktů pomocí GTIN. Značný počet obchodních partnerů také uvádí, že se např. v EDI objednávkách velmi často vyskytují problémy z hlediska množství nebo počtu objednaných kusů daného produktu.

Tento výčet závěrů z provedeného průzkumu vcelku jednoznačně vede k zamyšlení nad problematikou kvality dat.

Existence správných kmenových dat v informačních systémech všech komunikujících obchodních partnerů ještě před uskutečněním samotných obchodních transakcí je nezbytně nutným předpokladem pro úspěšnou a bezproblémovou elektronickou výměnu dat.

Pro efektivní a rychlou synchronizaci kmenových dat v oblasti maloobchodu a logistiky je v ČR již možné využít také elektronický katalog GS1Datapool.cz, který nabízí zapojení do sítě pro globální datovou synchronizaci (GDSN).

Závěry a další postup

1. V roce 2012 bude s významnými řetězci projednán, v rámci pracovní skupiny GS1 EDI, aktuální stav využívání standardů. Soustředit se bude na reálné možnosti postupného zvyšování tlaku na obchodní partnery ve smyslu vyžadování standardní EDI komunikace (GS1 EANCOM®, GS1 XML) ze strany obchodních řetězců.
2. Bude připraven workshop pro významné tvůrce SW na českém trhu.
3. Budou publikovány aktualizované subsety na základě požadavků trhu 2012.
4. Minimálně 4x ročně bude uskutečněno školení pro uživatele Systému GS1 na téma GDSN a EDI.
5. V roce 2012 bude tento průzkum zopakován mezi uživateli Systému GS1 s orientací na obratově menší firmy. Průzkum bude naplánován na období květen až září 2012. Jeho součástí budou i aktuální informace o aktivitách v oblasti GS1 eCom.

Kontakt:

RNDr. Jaroslav Flejberk
Produktový manažer eCom
T +420 261 223 628
M +420 725 495 492
E flejberk@gs1cz.org

Czech Republic

GS1 Czech Republic
Na Pankráci 30
140 00 Praha 4

T +420 234 633 145

F +420 234 633 147

E info@gs1cz.org

www.gs1cz.org